

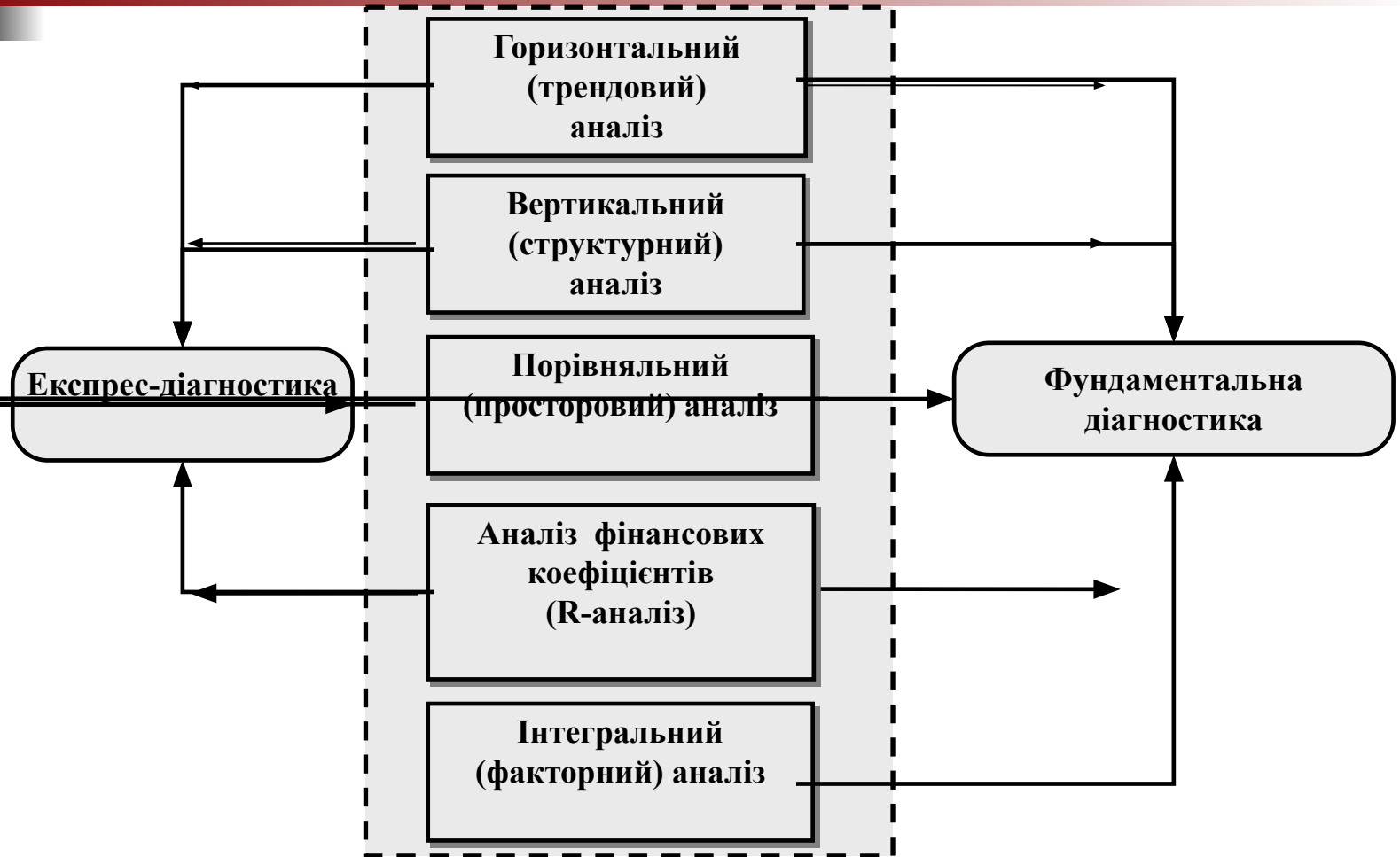

Тема 2

Методи аналізу фінансової звітності підприємства

ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА ПІДПРИЄМСТВА

Горизонтальний (трендовий) аналіз

Горизонтальний (трендовий) аналіз базується на вивченні динаміки окремих показників фінансового стану підприємства у часі.

За допомогою цієї системи аналізу розраховуються темпи зростання окремих показників за кілька періодів дослідження та визначаються загальні тенденції їхніх змін.

Види горизонтального аналізу:

- дослідження динаміки показників звітного періоду порівняно з показниками попереднього періоду;
- дослідження динаміки показників звітного періоду у зіставленні з показниками аналогічного періоду минулого року (це особливо актуально для підприємства з чітко вираженими сезонними особливостями фінансово-господарської діяльності);
- дослідження динаміки показників за кілька попередніх періодів.

Вертикальний (структурний) аналіз

Вертикальний (структурний) аналіз ґрунтується на структурному розкладанні окремих показників фінансової звітності підприємства. У цьому випадку здійснюється розрахунок питомої ваги окремих структурних елементів агрегованих фінансових показників та використовуються такі *види* аналізу:

- структурний аналіз активів підприємства, під час якого визначається питома вага оборотних та необоротних активів у загальній сумі активів, структура оборотних активів (питома вага основних складових – запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів), структура необоротних активів, склад активів за рівнем ліквідності, інфляційної захищеності тощо;
- структурний аналіз капіталу підприємства передбачає визначення питомої ваги власного та позикового капіталу, склад позикового капіталу за строками використання та видами тощо;
- структурний аналіз грошових потоків підприємства за грошовими потоками від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. У складі цих видів грошових потоків більш детально структуруються надходження та витрачання грошових коштів, склад їхніх залишків тощо.

Порівняльний (просторовий) аналіз

Порівняльний (просторовий) аналіз базується на зіставленні значень окремих груп аналогічних показників, у процесі якого розраховуються розміри їхніх абсолютних та відносних відхилень.

Для цього використовуються такі **види аналізу**:

- аналіз показників фінансового стану досліджуваного підприємства та середньогалузевих показників із метою оцінювання конкурентної позиції підприємства та виявлення резервів подальшого підвищення ефективності діяльності та покращання фінансового стану;
- аналіз показників фінансового стану досліджуваного підприємства та основних підприємств-конкурентів для розроблення заходів щодо подальшого розвитку підприємства;
- аналіз показників фінансового стану окремих структурних підрозділів досліджуваного підприємства з метою порівняння параметрів їх результативності та пошуку резервів підвищення ефективності функціонування внутрішніх підрозділів підприємства;
- аналіз звітних та планових показників фінансового стану досліджуваного підприємства для визначення ступеня відхилення звітних показників від планових, виявлення причин цих відхилень та формулювання рекомендацій

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз)

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку співвідношення різноманітних абсолютних показників фінансової звітності, за результатами якого визначаються відносні показники, що характеризують окремі складові фінансового стану підприємства.

Фінансові коефіцієнти, щоб забезпечити найбільший ступінь достовірності оцінки фінансового стану підприємства, повинні відповідати певним **вимогам**:

- бути максимально інформативними і надавати цілісну картину фінансового стану підприємства;
- для всіх фінансових коефіцієнтів (якщо можливо та необхідно) повинні бути встановлені числові параметри (нормативи) мінімально задовільного рівня чи діапазону змін;
- розраховуватися, як правило, за даними публічної бухгалтерської звітності, хоча можна використовувати і дані управлінського обліку;
- надавати можливість проводити рейтингову оцінку підприємства.

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз)

Незважаючи на те, що аналіз фінансового стану підприємств здійснюється саме на основі коефіцієнтного методу, йому притаманні певні **недоліки**:

- Часткові коефіцієнти фінансового стану мають моментний (статичний) характер та належать до минулого періоду;
- Ці коефіцієнти не надають інформації про те, яким чином відбуваються різноманітні операції підприємства і, відповідно, як саме ці операції впливають на його фінансовий стан;
- Існує функціональна взаємозалежність деяких фінансових коефіцієнтів, що погіршує точність оцінки фінансового стану підприємства;
- Фінансові коефіцієнти мають низьку інформативність для прогнозування фінансового стану підприємства;
- При розрахунку більшості показників фінансового стану не враховуються певні потенційні зобов'язання підприємства, оскільки вони не відображаються в балансі, який є основним джерелом інформації для їх визначення;
- Обмеженість результатів аналізу фінансового стану, які можуть бути отримані за даними розрахунку фінансових коефіцієнтів, пов'язана з обмеженістю інформації у фінансовій звітності;
- Фінансова звітність, на основі якої оцінюється фінансовий стан підприємства коефіцієнтним методом, відображає лише ті події, що можуть бути представлені в грошовому вимірі і які вже сталися;
- На сьогодні багато підприємств мають у своїй структурі кілька стратегічних господарських одиниць, які здійснюють свою діяльність за різними видами, в різних містах чи країнах, та іноді не пов'язані між собою. Відповідно, зведена фінансова звітність таких підприємств не відображає діяльність виключно в певній галузі, що створює труднощі у виборі об'єктів для порівняння.